

Een leven zonder afscheid bestaat niet. We nemen vaak afscheid, maar soms gaat dat afscheid over het grootst denkbare verlies: dat van een dierbare.

Het leven en de dood horen bij elkaar. Net zoals leven en geld onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Nagenoeg elke levenskeuze heeft financiële gevolgen, en onze relatie met geld is niet altijd rooskleurig. In dit artikel neem ik je mee in financiële en emotionele aspecten van leven in de wetenschap dat het einde in zicht komt.

Leef het leven in de volle breedte, want de lengte ken je niet

De dood staat grijnzend in de coulissen

'Er is niets meer aan te doen.' Als je dat te horen krijgt, is het wakker worden in je ergste nachtmerrie. Emoties overmannen je. Verdriet, woede, onmacht. Er gebeurt veel in korte tijd.

De resterende lengte van leven

Toen we hoorden dat het leven van mijn man alleen nog gerekt kon worden, was ook mijn eerste vraag: 'Hoe lang werken die medicijnen?'. 'Dat is afhankelijk van verschillende factoren, maar gemiddeld negen maanden', was het antwoord van de oncoloog. Ik telde de maanden in gedachten, maar hij was niet gemiddeld.

Een beter antwoord zou zijn: 'Ergens tussen 5 minuten en 20 jaar.' Beide zijn niet realistisch. Maar als je arts zegt 'Negen maanden', dan is dat waar de focus ligt. Je moet accepteren dat het leven beperkt is en daar vervolgens concrete acties aan verbinden. En daar kun je vandaag mee beginnen. Dan is het beter om niet te weten hoe lang nog.

Leven in de volle breedte

Hoelang het leven ook duurt: het is onnodig om je dromen voor later te bewaren. Wie zegt dat later ooit komt? Kijk om je heen: hoeveel mensen ontvallen ons veel te jong? Als je luistert naar je diepste verlangens en je durft keuzes te maken, ontstaan energie en daadkracht waarmee je jouw leven vormgeeft. 'Leven in de breedte' betekent onder andere kwaliteit van leven creëren, rijk gevuld met herinneringen aan mooie momenten.

Nadat het bericht over mijn man was geland, dacht ik aan wat ik nog graag samen wilde doen. Dingen waar ik later met veel plezier op kan terugkijken. Dat ene moment in de zomer van 2019, dat we samen in Nijmegen over de Via Gladiola liepen, dat was zo'n moment. Onvergetelijk!

Verskillende belevingswerelden

Als jij en je partner te horen krijgen dat het leven eindig is, heeft dat een enorme impact op je leven. Je wereld staat op zijn kop. Waar moet je beginnen? Wat moet je allemaal regelen? Je loopt rond met grote vragen: 'Wat gaat er gebeuren?', 'Waar kan ik terecht?', 'Wanneer, waarom en vooral ook: hoe?' en 'Hoe gaat het straks met mij?'.

Wat in de harten van omstanders woedt, zijn verdriet, afscheid en de pijn van het moeten loslaten van een dierbare. Dat sluit niet aan bij de belevingswereld van de stervende. Er zijn twee werkelijkheden. Wij, de achterblijvers, moeten verder. Maar de stervende is daar helemaal niet mee bezig. Die vecht om hier te blijven en wil leven.

En als dat er niet meer in zit, dan willen de meeste mensen maar één ding: iedereen goed achterlaten. Maar het gesprek aangaan voelt als een olifant die in de porseleinkast loopt. Waar moet je beginnen? Hoe maak je jouw verlangens bespreekbaar? Jouw beslissingen zijn altijd goed.

—❤—
Praat met iemand die begrijpt voor welke opgave je staat

Nalatenschap voorbereiden

Iedereen laat iets na. Ontastbare dingen zoals veel dierbare herinneringen. Maar natuurlijk ook dingen die je kunt vastpakken, zoals dat klokje dat al jaren in de familie is. Bij wie is dat in goede handen? Denk ook aan je bezittingen: een woning, caravan, geld op een bank- of beleggingsrekening en een levensverzekering. En velen van ons hebben een hypotheek.

Nadenken over wat je nalaat kan ook veel gedoe voorkomen. En dat begint soms al met het gesprek over de uitvaart. Vooraf je toekomstige nalatenschap regelen en je wensen kenbaar maken, houdt de herinnering mooi en levend.

Een derde van de opgevallende nalatenschappen leidt onnodig tot onbegrip tussen familieleden of zelfs tot ruzie bij de kist. Daarnaast is het voorbereiden van je nalatenschap ook een prima manier om erfbelasting te besparen. In de praktijk schuiven veel mensen dit voor zich uit. Zonde, al was het maar omdat de fiscus dan misschien de lachende derde is. >>

TIPS VOOR NU & LATER

Hieronder staan een paar tips om je toekomstige nabestaanden te ontzorgen.

- ✓ Bespaar toekomstige nabestaanden een emotionele zoektocht naar wat jij gewild zou hebben.
- ✓ Leg je wensen vast, ook als je gezond bent. Er kan altijd iets gebeuren.
- ✓ Maak een 'nalatenmap' waarin je alle documenten verzamelt die nabestaanden en een executeur nodig hebben.
- ✓ Kijk of je testament actueel is. Gaat je vermogen over zoals jij dat wil? En wie gaat het regelen?
- ✓ Ben je ondernemer? Zorg dat je bedrijf door kan. Wie doet 'morgen de winkel open'?
- ✓ Denk na over je digitale nalatenschap. Wat wil je bijvoorbeeld met je accounts op social media?

Voor rouw bestaat geen handleiding

En dan is het moment daar om anders te leren vasthouden. Je partner of dierbare verhuist door het overlijden van de buitenwereld naar je hart en leeft daar verder. Ik ken je route. Het is begaanbaar. Iedereen rouwt op een eigen manier en iedereen ervaart dat anders. Tijd nemen en daaraan aandacht geven is belangrijk. Ik leefde dicht bij mijn gevoel en vroeg me elke dag af: 'Wat heb ik vandaag nodig?'. Dat heeft mij enorm geholpen. Zo groeide ik toe naar het moment om de bladzijde om te slaan naar het volgende hoofdstuk in mijn leven. En jij? Misschien heb je heel andere dingen nodig, maar focus je op het goede en lichtpuntjes in je leven, hoe klein die ook lijken.

Afwikkelen van een nalatenschap

Als er een beperkt vermogen is of als er een of twee erfgenamen bij betrokken zijn, is het afwikkelen van een nalatenschap goed te doen. Maar ik zie dat de meeste mensen wel wat hulp kunnen gebruiken.

Waar moet je beginnen en heb je energie om het op te pakken? Iemand aan je zijde die (een deel van) het afwikkelen van de erfenis uit handen neemt, is een zorg minder in moeilijke tijden.

Ten slotte is het goed om te weten dat je er niet alleen voor staat. Praat met iemand die begrijpt voor welke opgave je staat. Iemand die je helpt met de praktische kant als je dat zelf niet wilt doen. Iemand met een luisterend oor die je helpt de draad weer op te pakken.

Achteromkijken en dan tot de conclusie komen dat het leven 'rond' is. Als ik op een uitvaart ben en zie en voel dat vanuit liefde is losgelaten, dat geeft energie in mijn werk. Die kracht, hulp en levensenergie heb ik zelf mogen ervaren toen Guus eind februari 2020 overleed. Dat is wat life planning mij heeft gebracht en dat is wat ik jou ook gun.

Sandra Klein Lenderink

Over de auteur

Sandra Klein Lenderink MFP RLP® is Life Planner, financieel planner en RegisterExecuteur. Zij begeleidt haar cliënten bij momenten van verandering in het leven.

Sandra Klein Lenderink

06-12126281 | info@sandrakleinlenderink.nl
www.sandrakleinlenderink.nl

Focus je op
het goede en
lichtpuntjes in
je leven